

Sygn. akt I C 1698/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Dorota Toczydłowska
Protokolant:	Stażysta Paulina Acewicz

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2014 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) .H.U. (...)

przeciwko T. S.

o zapłatę

I. Zasądza od pozwanej T. S. na rzecz powoda (...) .H.U. (...) kwotę 255.550,81 (dwieście pięćdziesiąt pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt 81/100) złotych z należnymi odsetkami ustawowymi od kwot:

- 30.916, 89 złotych od dnia 15 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.838,85 złotych od dnia 29 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 24.348,32 złote od dnia 29 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty
- 2.027,97 złotych od dnia 3 maja 2012 roku do dnia zapłaty
- 2.431,43 złote od dnia 12 maja 2012 roku do dnia zapłaty
- 20.787,93 złote od dnia 15 maja 2012 roku do dnia zapłaty
- 6.875,27 złotych od dnia 9 maja 2012 roku do dnia zapłaty
- 15.422,04 złote od dnia 26 maja 2012 roku do dnia zapłaty
- 1.736,61 złotych od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty
- 12.048,27 złotych od dnia 26 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 12.992,61 złotych od dnia 26 września 2012 roku do dnia zapłaty
- 17.628,19 złotych od dnia 29 września 2012 roku do dnia zapłaty

- 12.062,28 złotych od dnia 9 października 2012 roku do dnia zapłaty
- 9.310,89 złotych od dnia 13 listopada 2012 roku do dnia zapłaty
- 19.239,73 złote od dnia 15 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty
- 2.362,41 złotych od dnia 6 lutego 2013 roku do dnia zapłaty
- 41.994,01 złotych od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty
- 7.408,82 złote od dnia 14 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty
- 12.978,79 złotych od dnia 22 lutego 2013 roku do dnia zapłaty
- 1.139,50 złotych od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty

II. Zastrzega pozwanej prawo do powoływania się w toku egzekucji zasądzonego od niej świadczenia pieniężnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości wartości spadku nabytego po K. S.

III. Zasądza od pozwanej T. S. na rzecz powoda (...) .H.U. (...) kwotę 19.995 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym 7.217 złotych kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 05 października 2013 roku, T. H. prowadzący przedsiębiorstwo pod firmą (...) .H.U. (...) T. H. z siedzibą w G., zażądał zasądzenie od pozwanej T. S. kwoty 255.550,81 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od kwot: 30.916, 89 złotych od dnia 15 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, 1.838,85 złotych od dnia 29 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, 24.348,32 złote od dnia 29 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty, 2.027,97 złotych od dnia 3 maja 2012 roku do dnia zapłaty, 2.431,43 złote od dnia 12 maja 2012 roku do dnia zapłaty, 20.787,93 złote od dnia 15 maja 2012 roku do dnia zapłaty, 6.875,27 złotych od dnia 9 maja 2012 roku do dnia zapłaty, 15.422,04 złote od dnia 26 maja 2012 roku do dnia zapłaty, 1.736,61 złotych od dnia 5 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, 12.048,27 złotych od dnia 26 września 2012 roku do dnia zapłaty, 12.992,61 złotych od dnia 26 września 2012 roku do dnia zapłaty, 17.628,19 złotych od dnia 29 września 2012 roku do dnia zapłaty, 12.062,28 złotych od dnia 9 października 2012 roku do dnia zapłaty, 9.310,89 złotych od dnia 13 listopada 2012 roku do dnia zapłaty, 19.239,73 złote od dnia 15 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty, 2.362,41 złotych od dnia 6 lutego 2013 roku do dnia zapłaty, 41.994,01 złotych od dnia 15 marca 2013 roku do dnia zapłaty, 7.408,82 złote od dnia 14 kwietnia 2013 roku do dnia zapłaty, 12.978,79 złotych od dnia 22 lutego 2013 roku do dnia zapłaty, 1.139,50 złotych od dnia 24 lipca 2013 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód podał, że pozwana jest żoną zmarłego dłużnika i to na niej spoczywa obowiązek spełnienia niewykonanych wierzytelności męża.

W odpowiedzi na pozew strona oświadczyła, że nie kwestionuje faktu istnienia należności wskazanych w pozwie. Strona podniosła także, że powództwo jest przedwczesne z uwagi na to, że pozwana nabyła spadek z dobrodziejstwem inwentarza, podczas gdy spis inwentarza nie został dokonany. Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku, pozwana wniosła o oddalenie powództwa powołując się na art. 5 k.c., wskazując na to, że jest w złej sytuacji finansowej i ma problem w rozeznaniu w nadesłanych jej przez powoda fakturach, dotyczących wykonach z jego strony i nieopłaconych przez K. S. zobowiązań.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje.

Sąd ustalił, że K. S. był dłużnikiem powoda na kwotę 255.550,81 złotych z tytułu umów sprzedaży zawartych z T. H.. Należy podkreślić, że pozwana nie kwestionowała zarówno kwoty jak i źródeł dochodzonych przez powoda wierzytelności. Powyższe potwierdzają także przeprowadzone przez T. H. dowody z kserokopii faktur VAT dotyczących

zakupu towarów przez męża pozwanej od powoda (k. 12 - 37), na ich podstawie Sąd ustalił, że poszczególne roszczenia T. H. wobec K. S. o zapłatę stawały się wymagalne w zakresie kwoty:

- 30.916, 89 złotych od dnia 15 kwietnia 2012,
- 1.838,85 złotych od dnia 29 kwietnia 2012,
- 24.348,32 złote od dnia 29 kwietnia 2012,
- 2.027,97 złotych od dnia 3 maja 2012,
- 2.431,43 złote od dnia 12 maja 2012,
- 20.787,93 złote od dnia 15 maja 2012,
- 6.875,27 złotych od dnia 9 maja 2012,
- 15.422,04 złote od dnia 26 maja 2012,
- 1.736,61 złotych od dnia 5 lipca 2012,
- 12.048,27 złotych od dnia 26 września 2012 roku,
- 12.992,61 złotych od dnia 26 września 2012 roku,
- 17.628,19 złotych od dnia 29 września 2012 roku,
- 12.062,28 złotych od dnia 9 października 2012 roku,
- 9.310,89 złotych od dnia 13 listopada 2012 roku,
- 19.239,73 złote od dnia 15 stycznia 2013 roku,
- 2.362,41 złotych od dnia 6 lutego 2013 roku,
- 41.994,01 złotych od dnia 15 marca 2013 roku,
- 7.408,82 złote od dnia 14 kwietnia 2013 roku,
- 12.978,79 złotych od dnia 22 lutego 2013 roku,
- 1.139,50 złotych od dnia 24 lipca 2013 roku.

W wyniku śmierci K. S. w dniu 10 lipca 2013 roku, na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 30 września 2013 roku (k. 46), spadek po nim nabyła jego żona – pozwana – w całości. Sąd ustalił, że nabycie spadku nastąpiło z dobrodziejstwem inwentarza co stwierdza powyższe postanowienie.

Sąd ustalił, że na skutek nie wpłacenia przez pozwaną zaliczki, komornik nie podjął zleconego mu przez sąd rejonowy w powyższy postanowieniu spisu inwentarza, stąd strona nie zdołała wykazać stanu i wartości aktywów masy spadkowej.

Sąd ustalił ponadto, że w dniu 11 maja 2010 roku pozwana oraz jej mąż zawarli w formie aktu notarialnego umowę majątkową małżeńską o rozdzielną majątkową (k. 75 – 76). Strony tej umowy zmieniły trwający do dnia jej zawarcia ustrój wspólności ustawowej i ustanowiły z dniem 11 maja 2010 roku rozdzielną majątkową polegającą na tym, że każdy z małżonków zachowuje majątek nabyty zarówno przed zawarciem umowy, jak i nabyty później, zarządza i rozporządza swoim majątkiem samodzielnie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zgodnie z art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi czwartej kodeksu cywilnego. Nie ulega więc wątpliwości, że w skład spadku wchodzi długi spadkowe powstałe za życia spadkodawcy w kategorii których mieszczą się także długi spadkodawcy ze stosunków zobowiązaniowych (podobnie Komentarz do art. 922 Kodeksu cywilnego, Andrzej Kidyba (red.), Elżbieta Niezbecka, WKP 2012). Należy też podkreślić, że z zasady spadkobierca wstępuje w sytuację prawną zmarłego, staje się on więc dłużnikiem osobistym lub rzeczowym z tytułu danego długu i jego też obciąża obowiązek uregulowania niezaspokojonych przez spadkobiercę wierzytelności.

Zgodnie z art. 925 k.c. spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. W myśl natomiast art. 1012 k.c. spadkobierca może bądź przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste), bądź przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza), bądź też spadek odrzucić. W myśl art. 1030 k.c. do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku. Na podstawie art. 1031 § 2 k.c. w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nieistniejące długi.

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy Sąd zważył, że w wyniku śmierci męża pozwanej, T. S. nabyła w całości spadek w skład, którego wchodziły wskazywane w pozwie długi spadkodawcy z tytułu niezaspokojonych wierzytelności pochodzących z umów sprzedaży zwartych przez K. S. z T. H.. Nie ulega też wątpliwości, że od momentu przyjęcia przez pozwaną spadku z dobrodziejstwem inwentarza, ponosi ona odpowiedzialność za wskazane wyżej długi spadkodawcy z całego swojego majątku jednakże tylko do wysokości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku.

Warto zaznaczyć, że strona powodowa nie wykazała, aby obowiązek spełnienia dochodzonych przez niego wierzytelności ciążył na pozwanej również z tytułu odpowiedzialności majątkiem wspólnym małżonków. Zgodnie bowiem z art. 41 §1 k.r.o. jeżeli małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka, wierzyciel może żądać zaspokojenia także z majątku wspólnego małżonków. Powód nie wykazał tymczasem, by T. S. udzielała małżonkowi zgody na zaciągnięcie przedmiotowych zobowiązań i nie powoływał się w niniejszym postępowaniu na przedmiotową odpowiedzialność pozwanej.

Sąd nie uwzględnił też zarzutu pozwanej dotyczącego nadużycia przez powoda prawa podmiotowego. Warto zaznaczyć w tym przedmiocie, że strona powołując się na sprzeczność zachowania uprawnionego ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa lub z zasadami współżycia społecznego powinna szczegółowo podać na czym wskazana sprzeczność polega lub jaka zasada współżycia społecznego doznała uszczerbku. Pozwana uchybiła powyższej powinności, a powołane przez nią okoliczności trudnej sytuacji majątkowej w jakiej się znajduje oraz problemów w rozeznaniu się w nadesłanych jej fakturach nie powodują zdaniem Sądu naruszenia art. 5 k.c. Należy bowiem zaznaczyć, że strona ponosi wprawdzie odpowiedzialność ze swojego majątku osobistego za przedmiotowe długi, odpowiedzialność ta ma jednak charakter ograniczony do wartości inwentarza spadkowego. Ostatecznie więc konieczność spełnienia dochodzonych przez powoda wierzytelności nie powinna powodować uszczerbku w majątku strony. Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w pkt I sentencji wyroku.

Warto też dodać, że ponieważ na dzień zamknięcia rozprawy wartość inwentarza spadku nie była znana, a pozwana ponosi odpowiedzialność tylko do wysokości wartości określonych przedmiotów majątkowych, Sąd nie wymieniając tych przedmiotów ani ich wartości, na podstawie art. 319 k.p.c., uwzględnił powództwo zastrzegając pozwanej prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności. Stąd też Sąd orzekł jak w pkt II sentencji wyroku.

Sąd orzekł o kosztach procesu zgodnie z art. 98 k.p.c. przewidującym odpowiedzialność stron za wynik postępowania i zasądził od pozwanej na rzecz powoda zwrot całości uiszczonej od niego opłaty od pozwu, to jest kwoty 12.778 złotych, bowiem innych kosztów procesu powód nie poniósł.